

Téma

Divoká zvířata se vracejí,
ale nikdo neví, co s nimi

Report

Jak politici srovnávají hrací
pole taxikářům

Report

Kdo nejvíc vydělá a ztratí
na Kellnerově nákupu Novy

euro

45

Naše civilizace
stojí na
podnikání

Nedotují se
zemědělci,
dotují se voliči

Bez dotací
by potraviny stály
mnohem více

Z BABIŠE JSME

VYSTŘÍZLIVĚLI

řká šéf investiční
skupiny RSJ
Libor Winkler

Tweety Donalda
Trumpa jsou
kurzotvornými
zprávami

Opoziční smlouva
umožnila Babišův
nástup

Lobby
silných
zemědělců

ŽIJEME V EXTREMNÍ DOBĚ

Myslím, že hodně podnikatelů už z iluzí o Andreji Babišovi vystřízlivělo, říká šéf skupiny RSJ Libor Winkler

Jiří Zatloukal
zatloukal@mf.cz

RSJ je nenápadná firma s odtažitým předmětem podnikání, algoritmickým obchodováním. Nicméně patří k největším hráčům v oboru na světě a ročně vydělává miliardu korun. V poslední době však její podnikání ohrožují nevypočitatelní politici. „Dnes je největší fenomén americký prezident Donald Trump, který nemá obdoby za celou historii, kdy tyto věci sleduji. Jeho zásahy do nezávislosti Fedu jsou bezprecedentní,“ říká Libor Winkler, šéf a jeden z hlavních akcionářů skupiny RSJ.

► **Vaše hlavní aktivita a hlavní příjmy pocházejí z obchodování na finančních trzích. Popište, co vlastně děláte.**

My jsme, laicky řečeno, taková směnárna, která své služby nabízí turistům, přičemž vyděláváme na rozdílu mezi prodejní a nákupní cenou. Například euro má dnes hodnotu 26 korun. Kdyby byla v Česku povolena jen jedna směnárna, určitě by si přirazila vyšší příplatek za směnu a dovedu si představit, že by kurz eura byla tak 22/30. Tento osmikorunový spread (ve fi-

Kdyby si někdo zmapoval, kolik jsme za komunistů investovali do meliorací, vyšly by mu obrovské miliardy.

nančnictví rozdíl mezi nákupní a prodejní cenou daného finančního instrumentu – pozn. red.) by byl ziskem směnárny, která by pohádkově vydělávala. Díky konkurenci to ale není možné, spready jsou úzké a kurzy se drží v přijatelných mezích. My působíme na globálních trzích, kde se soustředíme hlavně na futures na úrokové míry (zjednodušeně je to právo zafixovat dohodnutou úrokovou sazbu do budoucna – pozn. red.).

Díky konkurenci jsou to velmi likvidní kontrakty a spread je pak také velmi úzký. Kdybych to přirovnal ke koruně versus euro, tak náš spread je 25,99/26,01. To

znamená, že lidé, kteří si směňují peníze, za to zaplatí dva haléře.

► Jaké nesete riziko?

Samozřejmě nikdy nemáte jistotu, že vyděláte i tento úzký spread. Nakoupíte za nějakou cenu, trh se následně pohne proti vám a nic nevyděláte. Tyto „směnné“ jsou nicméně zásadní pro fungování trhu, svým způsobem ho vytvářejí. Proto se RSJ a podobným společnostem říká tvůrci trhu, market makeři.

► V poslední době se trhy hýbají nevyčísleně poměrně často...

Když přicházejí nečekané zásahy do trhů, působí nám to problémy. Dnes jsou to tweety Donalda Trumpa, které jsou kurzotvornými zprávami. Obchodujeme sice i akciové indexy, ale naše gros jsou finanční deriváty na úrokové sazby. U derivátů se dodržuje hodně vysoká kultura, že centrální bankéři, kteří ovlivňují vývoj úrokových sazeb, hovoří jen při zasedáních

bankovní rady. Někdy se samozřejmě nějaký prostořeký bankéř přefekne, ale je to výjimka.

My potřebujeme, aby na trhu měli všichni informace v pravou chvíli a byly zveřejňovány podle nějakého kalendáře. Například první pátek v měsíci máme nejdůležitější data o nezaměstnanosti, počtu pracovních míst, zasedání Fedu, Evropské centrální banky. Obchodníci vyslechnou zprávu a během několika minut na ni zareagují. Na trhu se vytvoří nová cena. V tu dobu jsou market makeři mimo trh, všichni z něj vystoupí. Trh je mělký, poptávka a nabídka jsou omezené. Pak se tvůrci trhu vrátí a začne se zase obchodovat.

► Trhy však nehýbe jen Trump.

Samozřejmě, nečekané události, které ovlivňují úrokové sazby, byly a jsou, například válka v Iráku. Ale dnes je největší fenoménem americký prezident Donald Trump, který nemá obdoby za celou

historii, kdy tyto věci sledují. Jeho zásahy do nezávislosti Fedu, kdy vyhrožuje, že se centrální banka nestará o měnu, jsou bezprecedentní.

Aktuálně je jinak pro vývoj na světě největší hrozbou americko-čínská obchodní válka. Co se týká Evropy, je to Itálie, což je těžká váha v eurozóně s populistickou vládou. I tam zasahují politici do trhů, ohlašují, že vystupují z vlády a podobně. V počtu těchto „událostí mimo kalendář“ je pro nás současná doba extrémní.

► Jak to ovlivňuje vaši ziskovost?

V algoritmicke obchodování pořád dlouhodobě vyděláváme kolem jedné miliardy korun ročně. Může to být ale až o třicet procent jinak. Trhy jsou nervóznější a ceny se mění rychleji.

Letošek je rok, který je těžší než ostatní. Vždycky říkám, že nejsme například v byznysu prodeje chleba, jehož se pořád jí zhruba stejně. Náš byznys je hodně volatilní – jeden rok je lepší, jiný horší. Nemáme perpetuum mobile. Lidé si často představují, že máme zázračný algoritmus, který nám vždy vydělá peníze. Ale tak to není.

► Jak jste jako obchodníci velcí?

V úrokových derivátech se pořád držíme na předních příčkách světových burz. Neradi uvádíme objem našich obchodů, protože je to silně zavádějící. Spíše uvádíme počet zobchodovaných kontraktů, který se ročně pohybuje v desítkách milionů za rok. A když jeden kontrakt má hodnotu tisíc eur, pak vám tam snadno naskáču astronomické sumy.

► Myslíte, že je reálné, aby jistá forma umělé inteligence mohla pomoci při obchodování?

Pořád říkám, že se automatizuje to, co lidé vždycky dělali na telefonech jako hlupáci, tedy to zadávání burzovních příkazů ručně. Celá algoritmicke obchodování vedla jen k odstranění hloupé a mechanické práce. Naprogramovat můžete algoritmy, které budou reagovat na pohyb trhů, ale je otázka, jestli na tom někdo dlouhodobě vydělá. Ti, kdo vydělávají skutečně velké peníze, jako například Warren Buffett, nevydělávají na výkyvech trhu, ale na nákupe akcií perspektivních firem.

A například obchodníci, kteří vydělali na finanční krizi, vydělali proto, že věděli, že banky mají shnilá aktiva, a šli proti trhu. Jsem opravdu velmi skeptický, že by se dalo využívat nějak těch rychlých propadů a vydělávat na tom. Rozhodování člověka je pořád nezastupitelné.

► Vydělané peníze investujete pod hlavičkou RSJ Investments, přičemž v portfoliu máte nesourodé investice od nemovitostí přes strojírenské firmy, pojišťovnu až po startupy. Je nějaký klíč, podle něhož vybíráte?

Naší filozofií je jednoduše diverzifikace. Před několika lety jsme vydělali první větší peníze a bylo jasné, že nemá smysl je všechny zase investovat do algoritmicke obchodování. Založili jsme proto investiční fondy, které dnes spravují kolem deseti miliard korun. Vzniklo to oportunisticky.

► Jste také velcí vlastníci půdy.

Jakou rozlohu máte?

Máme kolem tří tisíc hektarů a jsme nadále aktivní. Teď jsme právě uzavřeli transakci, kdy jsme koupili největší biozemědělskou společnost František Král, organic. Je to zodpovědné zemědělství. Vždycky tam musíme mít cosi navíc, především aby se ten zemědělec staral o svou půdu. Nechceme být zemědělci-chemici, ale chceme o půdu pečovat.

► Dočetl jsem se, že jste se kdysi jako zemědělský inženýr zabýval pohybem vody v přírodě. Jak se díváte na současnou krajinu, která je sužována suchem?

Kdyby si někdo zmapoval, kolik jsme za komunistů investovali do meliorací, vyšly by mu obrovské miliardy. Věnovali jsme je na to, aby se voda z krajiny odvedla. Teď tady voda není, což je velký problém. Voda je velice cenná komodita. Jezdím už jednadvacet let na jednu tvrz a zámek, které v restituci dostal zpátky pan Chroust. Po mnoha a mnoha letech úsilí se mu podařilo obnovit rybník, který tam vždycky byl. Na druhé straně se dnes udělují obrovské dotace na to, aby se někde rybník nově vybudoval. Je to ode zdi ke zdi. Zemědělská politika je nezodpovědná a dalším velkým tématem v zemědělství je skladba plodin.

Špatně se mi to říká, protože jsem totálně odpůrce bolševického systému, který tady byl. Ale dnes se v zemědělství často používají osevní postupy, které by se ani za komunistů nikdy nemohly aplikovat. Je to například pěstování monokultury, kukuřice, která putuje do bioplynek a tak dále. Myslím, že zemědělství čekají převratné změny a krajinu také. Pokud to nezvládneme, čekají příští generace krušné časy. Půda se umrtví a přestane plodit. Dnešní zemědělci, přesněji řečeno chemici, spoléhají na další zefektivňování zemědělství, ale neřeší se kruciólní problém, jak se chováme k půdě a krajině.

Technologie pomáhá vyždímat z půdy maximum, ale nepomáhá udržitelnosti.

Stát přitom získává od zemědělců spoustu dat a reportů o hospodaření na jednotlivých pozemcích a je to on, kdo uděluje dotace. Ale zatím je lobby těch silných zemědělců tak velká, že se nic neděje.

► Český premiér Andrej Babiš je velký zemědělec, ministr zemědělství Miroslav Toman je velký zemědělec, šéf agrárníků Zdeněk Jandajsek je velký zemědělec. Nebude to jednoduché. To nebude. Bude to ještě boj.

► Jste spokojen s působením svého protikorupčního fondu?

Já osobně si myslím, že se situace zlepšila, což samozřejmě nebyla zásluha jen protikorupčního fondu. Ale veškerá korupce už byla hodně přestřelená, a jakmile dosáhne jisté míry, nedá se podnikat.

Libor Winkler (59)

- Jeden z akcionářů RSJ, skupiny, která v sobě zahrnuje obchodníka s cennými papíry a investiční fondy kvalifikovaných investorů.
- Ve funkci předsedy představenstva se podílí na strategickém řízení RSJ.
- Mimo RSJ má podnikatelské aktivity na rodném Ostravsku a spoluvlastní vinařství Dobrá vinice, vinné bary Vinograf a pražskou restauraci Field.
- Mimo podnikatelskou sféru je akcionářem galerie DOX a působí ve správních radách neziskových organizací Glopolis a Památník Soa.
- Stál u zrodu fondu Neuron na podporu vědy, Nadačního fondu proti korupci či Nadačního fondu nezávislé žurnalistiky.

Situace se zlepšila i v Praze, kde došlo k obměně po volbách. Někdo sice říká, že Piráti jsou hodně aktivističtí, ale je to zase jako kyvadlo, které se vychýlilo na druhou stranu. Takže nemyslím si samozřejmě, že by už nebylo co k řešení, ale je to lepší. Všichni bychom samozřejmě chtěli, aby role státu byla menší a bylo víc podnikatelské svobody. Bohužel doba k tomu nějak nespěje, regulace se zvyšuje, přituhuje.

► Budete se v tom nějak angažovat? Ochrana podnikatelského prostředí je pro mě zásadní téma. Když se například

bavíme s filozofem Danielem Kroupou, zakladatelem Občanské demokratické aliance, tak na čem stojí naše civilizace? Co povstalo v Řecku? Je to matematika, ale i podnikání. Nikoli to, že někdo nařizuje, jak má člověk fungovat, ale podnikatelská aktivita vzniká zespodu. Je to nezávislost svobodně se rozhodovat. Podnikání je filozofickým fenoménem a úsilí starat se sám o sebe se tady moc nepodporuje.

Myslím, že kromě otázky vody je otázka podpory malého podnikání velkým tématem. Dotace nesmírně křiví trh. Chci se tomu teď trochu věnovat a udělat nějaký kulatý stůl. Dotace, které už v zemědělství jsou, by měly jít na podporu krajiny, nikoli na prvovýrobu. Velice tvrdě bych například prosazoval menší celky na hospodaření, nikoli velké lány.

► Představte si ale například, že by se zemědělské dotace zrušily ve Francii. Pro tamní zemědělce by to byl konec, nikdy na to nepřistoupí.

Dotace by se nicméně mohly přeměňovat od velkovýroby, kam dnes putují, směrem k ochraně krajiny. Dotace budou asi muset v nějaké podobě zůstat, ale nikoli proto, aby tady byly levné potraviny. Protože dotace sice dostávají zemědělci, ale dotují se ve skutečnosti potraviny, které by bez nich byly mnohem dražší. Nevím, kolik jste toho prožili za bolševika, ale kilo vepřového stálo nějakých 80 korun při výplatě dva tisíce korun. Dnes stojí kilo asi 120 korun při průměrné mzdě přes 30 tisíc.

Jinými slovy, ty plné koše potravin jsou za babku. Samozřejmě že kdo jí bio, má to dražší. Kdyby ale nebyly dotace, potraviny by stály mnohem víc. Nedotují se tedy jen zemědělci, dotují se voliči v plné síle. To je realita. Potraviny by v rodinném rozpočtu zabraly mnohem větší složku.

► Kriticky jste se v minulosti vyjadřoval k politické scéně. Vidíte nějaký posun během vládnutí premiéra Babiše?

Prohlašoval jsem, že největší problém vznikl v Česku opoziční smlouvou v roce 1998, což byl krok, který umožnil nástup populisty Andreje Babiše, který tvrdil, že je bojovník proti opoziční smlouvě. Ten se na samém začátku profiloval hlavně jako bojovník proti korupci, která se nejvíce rozbuřila v době úzké „spolupráce“ dvou největších stran ODS a ČSSD. A mnoho lidí včetně podnikatelů tehdy věřilo, za právě Babiš a jeho strana přinesou nový vítr do české politiky. Myslím, že dnes již mnoho z nich ze svých iluzí vystřízlivělo. ●